

1. Какво представлява философската теория?

- А) съвкупност от различни мнения
- Б) сбор от факти и резултати при наблюдения
- В) цялостна рационална система от възгледи

2. Какво изучава логиката?

- А) научните факти
- Б) правилните аргументи
- В) съдържателните мисли

3. Кое от изброените НЕ е вид термин според обема?

- А) общи и единични
- Б) нулеви
- В) конкретни и абстрактни

4. Кое от изброените определения нарушава правилата за дефинициите?

- А) Философията не е физика.
- Б) Философията е исторически първата наука.
- В) Според много философи от XX в. философията е предимно критика на езика.

5. Какъв извод следва от предпоставките: „Спортуваш редовно или си намираш оправдания“ и „Не спортуваш редовно“?

- А) Намираш си оправдания.
- Б) Не си намираш оправдания.
- В) Тренираш, когато имаш желание.

6. Каква неформална аргументна заблуда откривате в твърдението: „Защитниците на околната среда ги е грижа повече за тревичките и

гадинките, отколкото за хората.“?

- А) смешен човек
- Б) позоваване на авторитет
- В) след това, следователно поради това

7. Какъв е принципът на съществуващото според Аристотел?

- А) единство на материя и форма
- Б) отражение на съвършена идея
- В) отношение на атоми и пустота

8. Кое е голямото обещание на християнството?

- А) смисъл на живота и признание
- Б) справедливост и състрадание
- В) спасение и вечен живот

9. С какво се характеризира рационалното човешко познание?

- А) Повлияно е от биологичното устройство на сетивността.
- Б) Зависи от индивидуалната чувствителност на сетивата.
- В) Еднакво е за всички хора, независимо от индивидуалните особености.

10. Кои са основните теории за познанието във философията на Новото време?

- А) догматичност и критика
- Б) скептицизъм и оптимизъм
- В) емпиризъм и рационализъм

11. Как се нарича способността за влияние и контрол върху другите хора?

- А) воля
- Б) власт
- В) въображение

12. С какво са свързани винаги правата ?

- А) със задължения
- Б) със свободи
- В) с желания

13. Кое от изброените характеризира основните човешки права?

- А) зависещи от човешките действия и отношения
- Б) подлежащи на отмяна чрез закон
- В) универсални и естествени

14. Как Джон Ролс определя социалната справедливост?

- А) като равнопоставеност
- Б) като равенство
- В) като мъдрост

15. Кой философ обосновава необходимостта от държавата с идеята за общественния договор?

- А) Платон
- Б) Джон Лок
- В) Имануел Кант

16. Кое от изброените НЕ е принцип на правовата държава?

- А) върховенство на закона
- Б) разделение на властите
- В) пълен контрол над гражданите

17. Кое от изброените НЕ е характеристика на гражданина?

- А) носител на права и задължения
- Б) подчинен на законите на държавата
- В) зависим от волята на властимащия

18. Кое от изброените е пример за политическо гражданско участие?

- А) благотворителност
- Б) доброволчество
- В) протест

II. Анализ на текст. Прочетете и анализирайте писмено текста с помощта на въпросите след него.

Още от времето на Кант е известно, че философията се дели на „универсална“ и „академична“ философия. Универсалната философия е присъща на всеки човек – „всеки е философ“. Това е така, защото всеки си задава въпросите: „Какво мога да знам?“, „Какво трябва да правя?“, „На какво смея да се надявам?“. Кант формулира тези въпроси като основни философски въпроси. Академичната философия осмисля същите въпроси, но в сравнение с цялостното развитие на философията. Отношението между т.нар. универсална и академична философия е като отношението между език и граматика. Всеки може да говори на български език, но не всеки знае граматиката. Освен това няма една „академична“ философия. Ако във физиката може да се намери едно твърдение, което се споделя от цялата научна общност, то във философията такова твърдение няма. Във физиката например никой не се съмнява в закона за запазване на енергията. Във философията общи са само въпросите, които философите си задават, но няма нито едно твърдение, което да се споделя от всички философи.

Иванка Апостолова, „В полето на метафората“

- С какъв философски проблем се занимава текстът? Формулирайте го като изследователски въпрос.

- Каква е основната теза на автора?
- Какви са характеристиките на академичната философия в сравнение с природните науки?
- Обосновете лична позиция относно универсалността на неакадемичната философия.

III. Анализирайте казуса с помощта на въпросите:

Във връзка с провеждането на матурите се възприема идеята изпитните зали в училищата да бъдат оборудвани с камери за наблюдение. След провеждането на изпитите камерите остават в класните стаи и може да се използват за наблюдение на работата на учениците и учителите в учебните часове.

- Това решение съгласува ли се с автономията на личността и ролята на учителя като лидер?

- Какви човешки права са застрашени от подобно решение?

- Оценете действията по монтиране на камери от гледна точка на учениците, родителите им, учителите, организаторите на изпитите.

- Ако вие бяхте директор на училище, как щяхте да обосновате и осъществите подобна мярка?

IV. Напишете кратко философско есе, като си изберете за тема един от фрагментите:

- *Философията се състои тъкмо в това – да познаваме границите си.* (Имануел Кант)
- *Образован е този, който се интересува как изглежда светът в очите на другите и който се е научил да разширява по този начин собствения си свят.* (Робърт Шпеман)

КАКВО НАУЧИХМЕ? Изходно ниво

Отговори на задачите:

1 – В; 2 – Б; 3 – В; 4 – А; 5 – А; 6 – А; 7 – А; 8 – В; 9 – В; 10 – В; 11 – Б; 12 – А;
13 – В; 14 – А; 15 – Б; 16 – В; 17 – В; 18 – В.